

5

Tomášek

ZPRAVODAJ FARNOSTI
PŘI KOSTELE sv. TOMÁŠE V BRNĚ

Motto:

*„Podívej se jednou na věci z druhé strany,
než ses díval doposud,
protože to znamená nový život.“*

M. Aurelius

Úvodní slovo

V tyto dny jsme zaskočeni tím, že v zimě nastala zima. Názorně se ukázalo, jak je člověk tvor nespokojený – a jak je tomu vlastně rád! Dokonce můžeme o některých lidech prohlásit, že k tomu, aby byli šťastní, potřebují být trochu nešťastní ...

No a my křesťané: jsme šťastní, či nešťastní? A potřebujem k tomu hodně, nebo málo důvodů?

Možná si ani dostatečně neuvědomujeme, na jakých maličkostech někdy záleží. A pokud nám ještě jdou okolnosti naproti – například všichni zrovna jednohlasně nadávají na sníh – proč nevyužít příležitost a neprozářit tuto obecnou zachmuřenost malou radostí, úsměvem, povzbuzením. Malá investice může být často vkladem do velikého „zisku“.

Přeju vám všem rychlé zbohatnutí!

Váš farář Petr Vrbacký

Informace

o hospodaření farnosti

V tomto čísle Tomáška naleznete zprávu o zkušenostech s internetovým bankovníctvím v naší farnosti, které jsme před časem začali zkušebně provozovat. Závěrečný výkaz o hospodaření farnosti v uplynulém roce ještě není schválen, a nelze jej tedy zveřejnit (učiníme tak hned, jak to bude možné). Zatím tedy přidáváme pár informací k hospodaření farnosti obecně:

- ti, kteří poskytli v roce 2009 dar farnosti jinak než internetovým bankovníctvím a budou potřebovat patřičné doklady k uplatnění daňového odpočtu, se o ně musí jmenovitě přihlásit na faře či v sakristii, obdržít je během několika málo dnů
- vzhledem k tomu, že pomocí pravidelných mimořádných sbírek na splácení dluhů farnosti o prvních nedělích se již podařilo shromáždit částku potřebnou k splacení celého zbytku úvěru (byť toto splácení bude ještě dobíhat do konce roku 2010), rozhodl se duchovní správce farnosti po projednání s ekonomickou radou tento účel sbírek již ukončit; zároveň však bylo na návrh farní rady rozhodnuto ponechat tuto praxi zvláště ohlašovaných sbírek funkční a shromažďovat takto finance na jiný účel. Do 31. 7. 2010 tedy budou sbírky každé první neděle určeny na celkovou rekonstrukci střechy farní budovy (výměna

střešní krytiny, přelaťování, zhotovení nových klempířských prvků). Od 1. 8. 2010 pak budou tyto pravidelné sbírky již určeny na ohlášenou generální rekonstrukci varhan. Takto získané prostředky budou shromažďovány na odděleném účtu, aby bylo možno průběžně sledovat jejich stav

- a závěrem přidávám ještě poděkování všem, kteří jste v uplynulém roce přispěli jakoukoli částkou na hospodaření naší farnosti; díky za vaši štědrost!

Zpráva

o stavu a provozu sbírkového účtu farnosti za rok 2009 z pohledu administrátora účtu

Jak jste již byli dříve prostřednictvím Tomáška informováni, byl pro potřeby farnosti zřízen bankovní účet pro poskytování bezhotovostních darů. Na tento účet je možné poskytovat dary jednorázově i pravidelně na základě trvalého příkazu a při platbě je možné pomocí konstantního symbolu určit účel platby. V současné době je možné přispívat na tyto účely: pastore, provoz kostela, splácení dluhů farnosti nebo účel neuvádět. Pokud se bezhotovostní darování spojí i s registrací dárců na internetových stránkách farnosti, umožní toto dárci získat přehled o všech svých darech farnosti. Hlavní výhodou bezhotovostních plateb je to, že pokud dárci při registraci uvede i své osobní údaje, systém na konci roku vygeneruje potvrzení o všech poskytnutých darech

pro uplatnění daňové úlevy dle zákona o daních z příjmů.

PŘEHLED PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ SBÍRKOVÉHO ÚČTU V ROCE 2009

Příjmy

V roce 2009 bylo na účet připsáno 227 422,00 Kč, z toho dle účelu:

provoz kostela	1 000,00 Kč
splácení dluhu farnosti	43 342,00 Kč
bez udání účelu	183 080,00 Kč

Výdaje

Výdaje v roce 2009 činily 11 092,00 Kč a byly použity na následující účely:

provoz farnosti	1 092,00 Kč
pastorace	10 000,00 Kč

- Tyto příjmy a výdaje jsou uvedeny bez úroků a poplatků za vedení účtu.
- Zůstatek účtu ke dni 17. 1. 2010 činil 283 305,42 Kč.
- Na internetových stránkách se registrovalo 28 uživatelů, z toho platících je 20. Potvrzení o přijatých darech za rok 2009 již bylo vytištěno a odesláno dárčům.

Více informací o správě bezhotovostních darů naleznete na adrese <https://dary.svtomas.net/>

Děkujeme všem dárčům za poskytnuté dary a věříme, že v letošním roce bude bezhotovostní forma darů farnosti více využívána.

NĚKOLIK ZKUŠENOSTÍ A POSTŘEHŮ K INTERNETOVÉMU BANKOVNICTVÍ Z POHLEDU DUCHOVNÍHO SPRÁVCE

- pohyby na zmíněném účtu tvoří zatím stále naprostou menšinu vzhledem k počtu položek pokladního deníku farnosti a k celkovému finančnímu obratu
- zatím tedy využívají možnost uplatnit daňový odpočet při poskytnutí daru církvi jen jednotlivci a jedná se většinou o osoby tzv. samostatně výdělečně činné (nikoliv zaměstnanci); do budoucna se však dá očekávat, že po provedení odluhy státu a církve bude v zájmu každého věřícího tuto možnost vůči státu uplatnit co nejdříve
- v tom smyslu by nebylo špatné, kdyby stále více věřících tuto možnost pomáhalo uvádět do obecného povědomí; je jasné, že mnoho mzdových účtáren dosud tuto praxi u jednotlivých zaměstnanců neprovozovalo, a tedy se tomu budou z pohodlnosti (a možná i protináboženských předsudků) pokoušet bránit či vyhýbat, je třeba se nenechat odbýt, zákon tuto možnost dává jednoznačně a bez výjimek
- v praxi je přehlednější, a tedy i z hlediska bezchybného účtování schůdnější, poskytnout raději po delší době určitou částku jednorázově než posílat v krátkých intervalech více menších příspěvků

Hudebníci u sv. Tomáše

JOLLY SINGERS

V tomto čísle farního časopisu pokračujeme v představování sborů působících v naší farnosti. V pořadí druhým je hudební těleso Jolly Singers. Otázky o činnosti sboru jsme položili jeho vedoucímu Petru Veselému.

Mohl bys přiblížit něco z historie vzniku Jolly Singers?

Podnětem ke vzniku našeho sboru byla v roce 1979 svatba významných tomášovských farníků Cacadia (znáte např. z mikulášských besídek) a Maríny (znáte ze zubařského křesla). Sešlo se nás pár s kytarou a basou. Tehdy jsme sice zazpívali jen na konci obřadu „Nebeské kavaléry“, ale úspěch byl natolik velký, že jsme o rok později už coby sbor (zatím bez stálého angažmá) zpívali na mši sloužené jako poděkování za první rok jejich manželství. Po domluvě s kanovníkem brněnské kapituly P. Oldřichem Navaříkem jsme již na Velikonoce téhož roku fungovali jako chrámový sbor kostela sv. Michala pod vedením mého staršího bratra Josefa. Začátkem 90. let sbor přechází do kostela sv. Tomáše a vedení brzy padá na mou hlavu.

Jaký je váš repertoár?

První kmenový repertoár se opíral o tvůrčí dílnu skupin Gen Rosso a Gen

Verde, české zpěvníky z tehdejšího semináře, a především o mešní soubor „Pojď, zpívej píseň jásavou“. Nesmělý tříhlas byl postupně vytlačen klasickým čtyřhlasem, ze začátku pouze v refrénových částech. Postupem doby přišla pravidelnost v účinkování při liturgii všedních dnů i významných slavností. Obnovené premiéry spirituálních mší, děl Jana Václava Renče, Petra Ebena i zpěvy z Taizé se staly základním kamenem pro nacvik klasické duchovní hudby. Vánoční pastorely i mše se sólisty a s doprovodem orchestru se být nenápadně, ale o to pevněji usadily v našem repertoáru.

Kolik je v současnosti členů sboru a jaký je věkový průměr?

Na zkoušky dochází více méně pravidelně kolem 30 (nadšených?) obětavců (buď jim za to vzdán dík). Nám „holkám a klukům“, kteří jsme před třiceti lety začínali, se pomalu blíží padesátka, ale je zde generace našich dětí a jejich přátel – nejmladšímu je 16 let. Nováčci (zejména ti mladší) přichází s uctivým vykáním, ale asi tak po druhé zkoušce plyně přejdou na tykačku. Vždyť všichni jsme děti Boží.

Jak často míváte zkoušky zpěvu?

Zkoušíme jednou týdně v úterý od 19 hod. do 20:30. Před náročnějším zpíváním pořádáme pěvecká soustředění. O prázdninách máme prázdniny.

Při jakých příležitostech zpíváte?

O hlavních svátcích (Vánoce, Velikonoce), během roku o některých nedělích (většinou na mši v 9.00) a při dalších vhodných příležitostech (společný koncert s židenickým a královopolským sborem na ukončení vánoční doby, zpívání při Noci kostelů, na svatbách apod.).

Existuje CD Jolly Singers?

Ano i ne. Oficiální CD jsme natočili jedno – tedy existuje, ale je beznadějně rozebrané – tedy neexistuje (ale dá se sehnat ☺). Vzniklo v roce 2001 díky či vinou našeho pana faráře, který nám vše potřebné zajistil ve svém bývalém působišti ve Slavkově. Cítili jsme se tam jako doma: spali jsme ve zvláštní škole (jako doma), obědvali v domově důchodců (někteří jako doma), nahrávalo se v lidové škole umění (mnozí jako doma) a ladilo se červeným a bílým (tak jako doma). Na CD se podílel i náš bývalý varhaník František Fiala, jehož oblíbená slova se nám navždy vryla do paměti: „Bylo to supr, báječný, no, vezmeme to ještě jednou!“ Nicméně v týdnu tomu určeném vzniklo CD s názvem vystihujícím atmosféru natáčení „... V ČAS ÚZKOSTI“. Kromě tohoto CD existují i nahrávky z živých provedení.

Narážíte na nějaké problémy v činnosti sboru?

Ne i ano. Po úterních zkouškách je vítaným odreagováním posezení nad kofolou či pivečkem. Stmelování kolektivu probíhá v duchu veselém leč střídáním, a tak na

zpáteční cestě na nic nenarážíme a bez problémů dorazíme domů. Problémem však je a vždycky pro nás bude velikost našeho kostela – ideálním stavem by byl 80členný sbor. To se nám povedlo uskutečnit pouze při setkání bývalých i současných zpěváků při oslavách výročí Jolly Singers v roce 2001. Teď si musíme pomáhat přizvučením. Správně nazvučit sbor, sólisty a hudební nástroje není jednoduchá záležitost. Naštěstí máme velmi šikovného zvukaře Jirku Kašného, bývalého člena sboru, který obětavě přijíždí z Kyjova (buď mu za to vzdán dík).

Mým osobním problémem je, že neumím hrát na klavír – nejsem tedy ani varhaník, jak si mnozí myslí. Naštěstí je tu Vojta, můj mladší bratr, který mi rád či nerad vypomáhá při nacvičování náročnějších skladeb (buď mu za to vzdán dík).

Co ještě by měli čtenáři Tomáška o Jolly Singers vědět?

Nejsme žádní profíci. Nemusíte se tedy bát přijít si zazpívat do sboru, který je i dobrou partou a společenstvím věřících a Hamši.

Děkuji za rozhovor.

Eva Sperátová

Více informací o Jolly Singer se dozvíte na internetových stránkách: <http://jollysingers.aspone.cz/>

Z farní charity

A JE PO VÁNOCÍCH . . .

Čas nezastavíš a už neplatí ani to, že „adventu je již nakrátku“, ani „Ó, milé Vánoce . . .“. Přesto se k Vánocům vracíme. Děkujeme vám všem, kteří jste nám pomohli a přispěli do vánočních nadílek cukrovím, ovocem či ořechy nebo peněžním darem na nákup ovoce. Znovu jsme obdivovali dovednost, fantazii a trpělivost, které z toho krásného cukroví vyzařovaly. Nechyběli ani už tradiční, krásně zdobené a v celofánu balené andělíčky. Mezi tím vším se překvapivě objevila i láhev tokaje a voňavá tyčka loveckého salámu. To jsme poslali na faru. Znovu za všechno jménem obdarovaných velké „Pán Bůh zaplat“!

I VE FARNÍ CHARITĚ

Je leden a to je doba inventur a účtování. V průběhu roku jste byli informováno o finančních darech, které jsme mohli díky vašim příspěvkům do naší charitní pokladničky dát na řadu účelů. Nyní uvádíme přehled za celý rok 2009:

LL – Likvidace lepry, příspěvky na léky pro malomocné	9 000 Kč
Misijní banka ubožáků (MBU) na hloubení studní v Africe	6 000 Kč
Dům na půli cesty – projekt Sdružení pěstounských rodin	10 000 Kč
Denní centrum pro bezdomovce (Bratislavská 58, Karlova 59)	22 000 Kč
MILES JESU – Epiphany Medical Missions (pomoc dětem ulice v Rusku a jinde na světě)	3 000 Kč
EFFETA – projekt OCH Brno – stacionář pro lidi s mentálním postižením a autismem	8 500 Kč
Povodně 2009 – zvláštní sbírka pro pomoc lidem postiženým bleskovými povodněmi v červnu 2009	71 823 Kč
Pomoc Indonésii – zvláštní sbírka pro pomoc lidem v Indonésii postiženým zemětřesením	9 027 Kč
Chráněné bydlení, Gorkého ulice – projekt OCH Brno	6 500 Kč
Domov sv. Anežky, Žižkova ulice – projekt OCH Brno	2 000 Kč
Na poštovné celkem	176 Kč
Na vánoční nadílky jsme vydali:	
– na technické vybavení	483 Kč
– na zakoupení ovoce	1 001 Kč
Celkové vydání z peněz farní charity u sv. Tomáše v Brně za rok 2009	149 510 Kč

Děkujeme všem za důvěru a štědrost.

MY TŘI KRÁLOVÉ JDEME K VÁM . . .

14. ledna skončila už desátá Tříkrálová sbírka. Jsme asi tak trochu zvědaví, jaký bude, v důsledku hospodářské krize, celkový výnos. I letos jsme vám nabídli jednu z možností, kam příspěvek dát, charitní pokladničku vzadu v našem kostele. To v případě, že jste se nesetkali osobně s tříkrálovými koledníky doma nebo v terénu. V termínu od 1. 1. 2010 do 14. 1. 2010 jste do charitní pokladničky celkem přispěli částkou 35 680 Kč. Peníze jsme předali 15. 1. 2010 paní Barboře Burešové v OCH Brno, která má Tříkrálovou sbírku na starosti. Děkujeme všem dárcům, vaše peníze pomohou na správných místech. Díky!

Vstupme s důvěrou v Boží pomoc do nového roku 2010.

Dobrovolníci farní charity

16. PLES FARNOSTI SV. TOMÁŠE V BRNĚ

SOBOTA 6. 2. 2010, ZAČÁTEK 19:00
V DĚLNICKÉM DOMĚ V ŽIDENICÍCH
JAMBOROVA 65

Živá hudba, tombola,
taneční vystoupení a další kratochvíle.
Jste srdečně zváni.

PRODEJ LÍSTKŮ S MÍSTENKAMI V SAKRISTII.

Prodej zahájen v neděli 20. 12. 2009
po dopoledních mších, tedy v 8:30, 9:45 a 11:45.
Dále bude lístky možno koupit v sakristii
ve všedních dnech po večerních mších,
tedy přibližně v 18:10.

Informace a rezervace na telefonu:
Keprník - 732 718 528.
Lístky k dostání i na místě.
Cena lístku je 170 Kč
a 120 Kč nevýdělečně činní.

V horách

Pozvali nás. Safův dědeček a strýc. Do hor. A pozvání je zde vážná věc. Byli unavení z cesty a trošku se asi báli, moji kolegové, a tak nejeli. Já a Jindra jsme pozvání přijali. Den po příletu jsme tedy nasedli do terénního auta řízeného našim afghánským spolupracovníkem Safou a jeli. Cesta, na jejímž konci měla být vesnice s talibanskou minulostí, od Kábulu stoupala stále výš. Byla takové kvality, že jsem pochopil, jak se cítí vítr v bedně a bedna s větrem v břiše. Kábul sám je v nadmořské výšce 2000m, takže na konci jsme byli výš než 3000m.

Krajina úžasná. Hory, říčky, kamenitá políčka obdělávaná motykami a sklízená srpy (kombajn by se neotočil), tank s prostřeleným bokem. Dojíždíme do vesnice. Pár na sobě nalepených hliněných domů bez oken a propletených zídek vypadá jako středověký skanzen. Omšelý, polorozpadlý a k mému údivu obydlený.

Průzory v šátcích nás sledují četné černé oči. Chce se mi na ně zavolat – černé oči, jděte spát, ale nevím, jak se to řekne persky nebo paštunsky. A tak jsem raději potichu. Každé černé oko zde má doma minimálně dva samopaly.

Dědečkův dům ve vsi není. Přes říčku jedeme ještě dál do kopce. Až pak se objevuje. Na první pohled vypadá dům Safova dědečka jako prastarý hrad. Na druhý taky. Stojí v údolí. Pod ním políčka, stromy, říčka. Nad ním sad, skály, jeskyně

a ještě výše planina polopouště lemovaná štíty hor. Je to Hindúkuš (v překladu Zabij Inda!) s vrcholy až v nebi a ledu. Naproti přicházejí dva muži. Dědeček a jeho syn – Safův strýc. Oblečení v bílých perských šatech (do kalhot bych se vešel třikrát!!!) s turbany. Oba snědí, černoocí, nádherní. Nikdo netuší, kolik mají let, protože ty se tu nepočítají, narozeniny neslaví. Vítají nás širokými úsměvy lemovanými nejbělejšími zuby, které jsem kdy viděl (každý zub si čistí zvlášť klacíkem z nějaké dřeviny) Objímáme se a NĚCO problesklo. Zvou nás do morušového sadu. Místo deky ručně tkaný perský koberec. Pijeme čaj. Jejich čaj. Jíme bonbony made in Hasani (jejich rod) vyrobené z moruší obalených cukrem a medem (med jejich včel, o cukru nevím nic).

Jsou muslimové a svoji víru berou vážně. Vědí o nás, že jsme křesťané, a ptají se, jestli svoji víru bereme taky vážně. Dochází k prvnímu zvláštnímu úkazu (zvláštnímu možná jen díky mým předsudkům). Hledají, co naše náboženství a nás dva s nimi spojuje, co máme společné. Vědí, že věříme ve stejného Boha, a jsou přímo dychtiví dozvědět se, co pro nás Bůh znamená a co pro nás dělá. Mluvíme s nimi o tom a vlastně podáváme svědectví života naší víry. Jsou nadšeni a cítím, že jsme se v jejich očích stali lidmi, kteří mají kořeny. Pak na oplátku oni vyprávějí o svém duchovním životě a divech, které Bůh udělal v jejich životech. Mluví svými hlubokými hlasy o tom, jak Sověti vykuchali Safova tatínka. Jak oni vzali zbraně a opláceli

jim stejně. Mluví o šílených masakrech, nočních děsích a občanské válce, ve které si uvědomili, že zlo plodí zase jen zlo. Mluví o tom, jak se na protest proti nové válce všichni zbylí muži z rodu shromáždili a žářem hranice zničili zbraně. Strýc se tehdy zavázal, že už nikdy nepůjde do Kábulu, protože tam je zla nejvíc. A nebyl tam víc než dvacet let. A nakonec svědčí o tom, jak byly Bohem uzdraveny jejich duše a zbaveny nenávisti.

Přesunujeme se do domu, začíná se smrákat. Jsme v místnosti pro hosty. Strop tvořený křivolakými trámy a klacky a na nich jíl, na zemi ruční koberce a polštářky. Zapalují lampu a začíná večeře. Kvůli nám zabili ovci. Jíme rukama ze společných ručně tepaných měděných mís její maso výborně kořeněné a zajídáme chlebem a rýží. Chléb, vynikající kvašený placatý chléb, namáčíme v kořeněné omáčce a také jej používáme k uchopení rýže.

Pozdě večer jdou spát a nabízejí nám neuvěřitelnou službu. Mají s námi zůstat pravnuci, střídat se na stráži a zakrývat nás dekami, kdybychom se v noci odkopali! Místnost, ve které spíme je totiž jediná, která má okna. V nich však nic není. S velkými díky odmítáme s tím, že máme spacáky, ze kterých se odkopat nedá. Nedůvěřivě se dívají na ty divné tenké pytle a diví se, proč nevyužijeme možnosti opravdu se zahřát pod jejich houňovitými dekami.

Nakonec zůstáváme sami. Nemůžeme spát, a tak jdeme ven. Takové nebe jsem

neviděl ani v Tatrách. Nikde žádné osvětlení, které by hvězdy rušilo. Ani měsíc ještě nevyšel. Lehám si na zem a nemůžu se nabažit. Najednou mám pocit, že já jsem nahoře a hvězdy v hlubině pode mnou.

U domu vrzla vrátka. Bílá postava s bělostným vousem a lampou v ruce kráčí pěšinkou do údolí. Je to dědeček. Jde do mešity, kterou si jako mladík sám postavil. Jde se modlit. Dnes jako včera, včera jako celý život. Podíváme se s Jindřichem na sebe a oba zároveň řekneme – to je věrnost.

Ztemnělým údolím se začíná od vesnice linout tichý zpěv modlitby. Dědečkův hluboký hlas se k němu po chvíli přidává. Na zdi nad našimi hlavami sedí jako socha velikánský ovčácký pes. Modlíme se taky.

Ráno odjíždíme. Na pozdrav nám, chtělo by se říct – mávají děda se synem, ale přesné je – na pozdrav nám nehnutě stojí děda se synem. A taky zčernalé vykřičníky několika stromů, které spálil napalm z té poslední války, kdy oba ještě bojovali.

Dům mizí. A s nim i bílými kameny vysázený nápis na jeho zdi: „Poutníku, který jdeš okolo, zastav své unavené kroky a přijmi od nás čaj.“

Přijali jsme nejen čaj.

Radovan Voříšek

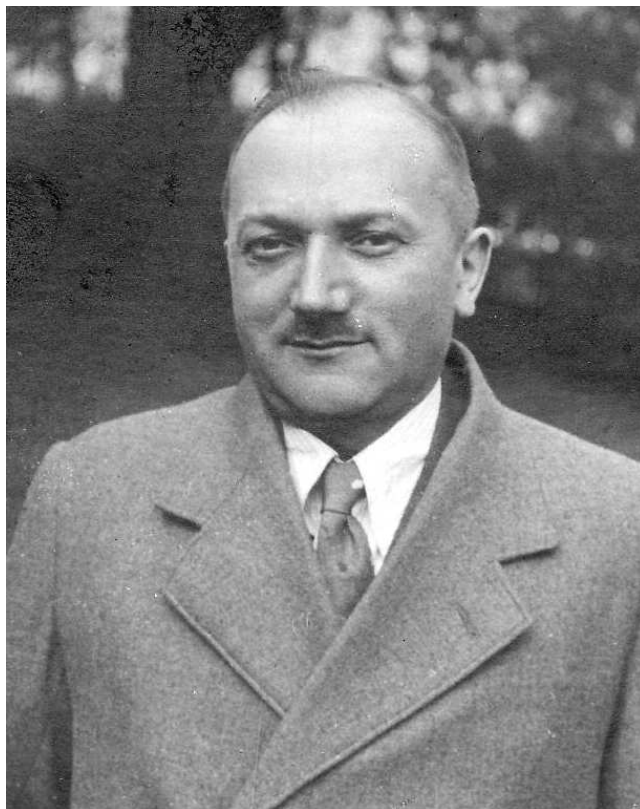
Vzpomínky

*na Josefa Schmuka a dobu, kdy působil
jako kostelník u sv. Tomáše*

V Tomáškově se zmiňujeme o známých a významných osobnostech naší farnosti a o zajímavých událostech, ve kterých tito lidé ve své době působili. Mimo vzácných kněží však po mnoho let – v 1. polovině 20. století až do 60. let – působil u sv. Tomáše i Josef Schmuk, kostelník, na kterého jistě řada pamětníků v dobrém vzpomíná. Ti mladší pak mohou znát jeho syna, který má stejné jméno a od svých 6 let u sv. Tomáše ministroval. Svatotomským ministrantům se v té době věnoval P. Fojtík.

Josef Schmuk (dále jen Josef) se narodil 21.9. 1892 v Židlochovicích a vyučil se řezbářem v Brně. Jako tovaryš pracoval v Rousínově a pak ve Vídni, kde ho zastihla 1. světová válka. Nejprve narukoval do Znojma, bojoval na ruské frontě a poté v Itálii. Po válce se vrátil do Brna. Práce v oboru však bylo málo, a tak nakonec využil nabídky svého strýce z matčiny strany pana děkana Antonína Rauschera a v roce 1926 přijal místo kostelníka po zesnulém předchůdci. V této funkci pracoval 38 let. Prvním rokem služby bydlel u pana děkana v prvním poschodí fary na Nové ulici (nyní Lidická). V lednu 1927 se oženil s Františkou Sršňákovou, a tak dostali byt v přízemí fary (z dnešního pohledu nekomfortní byt IV. kategorie). V roce 1928 se jim narodila dcera Marie a v roce

1932 syn Josef. Krátce po svém nástupu do funkce kostelníka získal Josef negativní zkušenost s prvními auty v Brně, spíše však s jejich řidiči. U kavárny Belvue najel řidič na tramvajový ostrůvek do čekajících lidí a automobil zde usmrtil dvě ženy, Josefovi zlomil nohu.

Po celá ta dlouhá léta se Josef své službě věnoval tak poctivě, že nikdy neměl delší dovolenou než jeden den, kdy třeba vezl své děti na prázdniny na venkov k rodičům své manželky. Denně (i v neděli) ráno v 5 hodin otvíral kostel, v poledne jej zavíral, aby ho v 15 hodin opět otevřel a konečně večer v 19 hodin na noc uzavřel.

Josef byl mariánským ctitelem. K 10. výročí své svatby zhotovil krásně vyřezávaný a pozlacený rám ve tvaru růžence, pro sochu Panny Marie. Za rámem zhotovil z tvrdého papíru skalku, která byla

ozdobena bílým lesklým glotem. A jak pamětníci vědí, každým rokem byla socha Panny Marie (ta je nyní umístěna nad bočním oltářem kostela) po dobu měsíce května umístěna nad hlavním oltářem. K 25. výročí svatby vyřezal Josef dva andělky, kteří nad Pannou Marií a růžencem drželi zlatou korunku. Mnohé děti se vždy těšili na májové pobožnosti a Pannu Marii „ve skalce“. Později byl růžencový rám osvětlen, což vyvolávalo krásný zrakový vjem. Elektrické osvětlení zde zajistil pan Kubíček, kostelník od sv. Jakuba. Výsadou Josefa bylo, že každým rokem instaloval sochu nad oltář do růžencové skalky. Toto si pokládal za čest, kterou nechtěl opustit, ani když zestárl. Své síly přecenil v roce 1959, kdy se sochou spadl ze žebříku. Zranění si léčil skoro celý měsíc v Úrazové nemocnici, socha jako zázrakem nebyla vůbec poškozena.

Koncem 2. světové války spojenci bombardovali Brno. Cílem měla být zejména brněnská Zbrojovka, bomby však napáchaly škody na mnoha civilních objektech. V listopadu 1944 tak byla na ulici Údolní zničena kaple sv. Karla Boromejského s ústavem Boromejek. Dne 20. 11. 1944 Josef prožil nálet v kostele, spolu s kaplanem P. Hinterhölzelem. Při něm došlo k proražení střechy kostela leteckou bombou. Ta naštěstí nevybuchla a zůstala zaklíněna ve střešním trámovi. Krátce po ukončení náletu, kdy byli schováni v sakristii, slyšeli, že v kostele někdo chodí. V přítmí tam uviděli dva podivně oblečené

muže tmavé pleti, a tak si mysleli, že už to jsou Američané. Byli to však kominíci, kteří se do kostela dostali bočními dveřmi. Tyto dveře (od kina Scala) měly problémy se zavíráním a tlakovou vlnou vybuchovaných bomb se otevřely.

Za války byl kaplanem u sv. Tomáše i P. Josef Gros, který byl výborným kazatelem. Náplň jeho kázání se však nelíbila Gestapu, a tak pan kaplan skončil v koncentračním táboře. Naštěstí se po válce vrátil a byl pak farářem v Zábrdovicích. V měsíci květnu však vždy kázal u sv. Tomáše při májových mších svatých.

Před odchodem německé armády se část posádky utábořila v parčíku před kostelem. Josef byl pověřen zvýšeným dohledem, naštěstí se nic zlého kostelu ani faře, ani jejímu osazenstvu nepříhodilo. Jen farská hospodyně Anna Stejskalová byla poděšena z toho, že v parčíku byli i mrtví vojáci. Ustupující Němci nechali v parčíku nádobí a různé věci, které se Brňanům hodily.

K něčemu horšímu však mohlo dojít v rámci osvobozování. Ruští vojáci najeli automobilem vraty do předsíně fary. P. Petr Lekavý všechny na faře včas varoval, aby si schovali hodinky a jiné cennosti, které osvoboditelé rádi brali jako válečnou kořist. K žádné větší škodě však nedošlo. P. Lekavý kromě své kněžské služby pracoval jako místostarosta Brna. Do úřadu na magistrát odcházel každý všední den po ranní mši svaté. Krátce po komunistickém puči prozřetelně opustil ČR a dále žil v USA.

Během Josefova působení u sv. Tomáše došlo i ke krádeži v kostele. Zloděj se schoval do zpovědnice a vykradl pak pokladničky s penězi. Jinou nezvanou návštěvou v kostele byla jednoho dne i kočka, kterou se však Josefovi podařilo brzy chytit.

O tom, co všechno může potkat kostelníka, svědčí tato malá příhoda. Jednoho dne brzy ráno šel Josef otvírat kostel. Sotva však otevřel dveře k sakristii, uslyšel jekot podobný sirénám a v chrámové lodi to už byl řev, který znal tak důvěrně

z konce války. Ukázalo se však, že ho vydělala tehdejší nedokonalá technika ozvučení kostela, konkrétně mikrofon se zesilovačem, který večer zapomněl vypnout. Hluk z ulice, který mikrofon přijímal po celou noc, vyvolal zpětnou vazbu, takže se ráno kostel takřka otrásal. Stačilo však vypnout mikrofon a kostel byl „zachráněn“.

Fara se běžně nezamykala, většinou byli lidé jak v průběhu války, tak i krátce po ní poctiví a nekradli. Že však ne všichni, o tom se přesvědčil svatotomský kaplan P. Josef Hinterhölzel. Sestra pana děkana Kulhánka na faře vařila, a tak si jednou pan kaplan odskočil na oběd. Dveře svého bytu v 2. patře jen zaklapl. Po příchodu však zjistil, že mu zmizely všechny cenné věci i obleky.

V kostele probíhalo mnoho svateb, zejména v sobotu, a také mnoho křtů. Někdy se stalo, že svatebčané zapomněli na svědka nebo rodiče dítěte na kmotra, a tak se Josef stal mnohonásobným svědkem svateb i mnohonásobným křestním kmotrem.

Dne 25. 9. 2009 zveřejnil Brněnský deník – Rovnost vzpomínku pana Vladimíra Horálka, kterou stojí zato zde připomenout. Před 60 lety, před Velkou cenou Československa, byl v kostele sv. Tomáše slavný křest syna pražského závodníka Zdeňka Trejbala. Kmotrem byl známý jezdec Luis Chiron. Jeho fanoušci zaplnili kostel do posledního místa. Panu Vladimírovi bylo tehdy 9 let a rád by lépe viděl. Nějaký hodný pán ho proto vysadil

na sošku andělíčka. Po obřadu všichni z kostela odešli a milý Vladimír zůstal na andělíčkově sedět. Sám se nemohl dostat dolů, a tak svým pláčem přivolal kostelníka (Josefa), který ho sundal. Druhý den pak malý Vladimír Chironovi při závodech moc fandil.

U Josefovy manželky po válce propukla vážná chronická choroba. Josefovi tedy přibyla i péče o ni. Jeho samotného zejména v pozdějším věku trápil zhoršující se sluch – zdůvodňoval to jako následek častých pobytů u zvonů ve věži, kde zvonil. Celá rodina však dál žila poklidným životem a Josef se svým typickým úsměvem kolem sebe šířil pohodu.

V roce 1964 Josef po 38 letech trvání svoji službu kostelníka ukončil a odešel ve svých 72 letech do důchodu. Brzy ho však děkan Kulhánek přesvědčoval, aby se do služby vrátil. S jeho nástupcem nebyl spokojen. Josef však musel odmítnout, péče o manželku ho v té době plně vytěžovala.

Spravedlivý Bůh na věčnosti Josefa za jeho službu a příkladný život jistě odměňuje.

Ze vzpomínek pamětníků, zejména Josefa Schmucka juniora a jeho manželky Hany zapsal

PhDr. Jan Weinberger

Popelec

Popelem
sypávali jsme
chodník od dveří
když zima vysypala peří
aby se tělu nestalo vůbec nic

Popelem
znamením na čele
je dáváno mnohem víc . . .
(a nejsou vtom žádná kouzla)
. . . aby mi duše z cesty neuklouzla

Radovan Voříšek

Slovo nemocným

„Hospodina budu chválit po celý svůj život, svému Pánu zpívat žalmy, co živ budu.“

Ž 146,2

Během života prožíváme různé situace, ale je důležité, abychom uměli vždy všechno prožívat tak, aby to bylo důvodem k Boží chvále. Takový vztah ke všemu, co se v životě vyskytne, může mít člověk, který skutečně založil svůj život na víře v Boha a na důvěře v jeho působení ve svém životě, přestože často nerozumí tomu, co prožívá, nechápe smysl a zdá se mu to zbytečné. Ani v takových chvílích

nemá člověk zapomínat na Boží vševedoucnost a dobrotu a na to, že je zcela na Bohu závislý a že Bůh chce jeho dobro. Na všem, co prožíváme, jsme schopní najít důvod, proč máme být Bohu vděční a proč mu máme děkovat. I když uděláme chybu, ale uznáme ji a litujeme toho, že jsme jednali špatně, může nás to vést k tomu, že uznáme Boží dobrotu a že mu děkujeme za to, že nám odpustil a dal nám sílu začít znovu a lépe, že nám poskytl další možnost.

Mnoho způsobů, jak chválit Boha, najdeme v Žalmech, které zachycují různé životní situace, reakce člověka na ně a současně i jeho vztah k Bohu. Když se modlíme žalmy, uvědomujeme si, že podobné chvíle, jaké prožíváme právě teď, prožívali také mnozí lidé před námi. Když jim dal Bůh dost své pomoci, aby obstáli, můžeme se i my spoléhat na to, že i nám dá všechno potřebné, aby žádný problém nebyl nad naše síly.

Můžeme však prožívat i radostné události v životě a vybrat si takový žalm, který je naplněný vděčností Bohu za všechno, co od něj člověk dostává. I nás může jeho text ovlivnit a přispět k tomu, že si uvědomíme Boží vztah k nám a připravíme se na budoucnost, kdy se může situace změnit, ale vědomí, že se o nás Bůh stará a nezapomíná na nás, nám pomůže se snadněji vyrovnat s každou těžkostí.

Když budeme mít dobrou vůli a budeme vnímaví k podnětům, které dostáváme, budeme vždy schopni vidět v celém svém životě a v jeho jednotlivých událostech pozitivní rysy a vždy najdeme v každém textu, po němž sáhne, to, co nám prospěje a co nás správně ovlivní. Ze zkušeností víme, že slova na nás působí podle okolností, za kterých je slyšíme, ale podle naší momentální dispozice. Často se nám z podvědomí vynoří něco, co jsme slyšeli kdysi dávno ve zcela jiné souvislosti, ale v současnosti to pro nás má podstatný význam. Čím hodnotnější myšlenky budeme přijímat a ukládat ve svém vědomí, tím víc z nich můžeme čerpat ve chvílích, kdy to potřebujeme, a tím hlouběji mohou pozitivně ovlivňovat naše myšlenkové pochody.

otec J. Šik

Redakce čtenářům

Milí farníci,

rádi bychom se zde omluvili těm čtenářům, kteří v minulém čísle Tomáška v Bystrých hlavách na straně 11 marně hledali rozdíly mezi obrázky. Nedopatřením se nám při sazbě obrázky pomíchaly a otiskly jsme dva zcela totožné. Těm, kdo přece jen našli rozdíly, gratulujeme k výbornému zraku ☺.

Na tomto místě bychom zároveň rádi poděkovali Zouharovým a Zelinkovým,

kteří zareagovali na naši výzvu a přinesli archivní čísla Tomáška. Vybraná čísla jsme digitalizovali, díky čemuž máte nyní na webových stránkách farnosti (<http://www.svtomas.net/>) v záložce *farní zpravodaj* k dispozici skoro kompletní archiv všech čísel Tomáška od roku 1993, kdy začal vycházet, až po současnost. Pokud zjistíte, že některé číslo v archivu není, ale vy ho máte doma a byli byste ochotni přispět k doplnění, přineste prosím toho vydání kostelníkovi. V nejkratším možném čase ho přidáme do archivu a váš výtisk vám vrátíme.

Vaše redakce

Příběh

Alžběta si pohrávala s tužkou. „Copak? Máš nějakou slohovku?“ zeptala se maminka. „Hm, mám. Napsat něco o tom, jak se má chovat věřící člověk, tedy samozřejmě věřící v Boha Otce, Ježíše a Ducha svatého,“ osvětlila Alžběta, protože jí hlavou prolétlo nedávné vtipkování spolužáků o tom, že věřící je každý, ale záleží na tom v co. „Třeba tě něco inspiruje, zatím prosím tě zalej kytky,“ navrhla maminka. Alžběta ulehčeně vzala konvičku, mohla si dát chvíli pauzu. Najednou se při zalévání zarazila. „Pozor, nebo tu bude za chvíli potopa!“ lekla se maminka. „Tahle kytky – je tak svěže zelená, že je radost se na ni

dívat. Když jí vyrostou nové listy, ty staré jí opustí, jako by člověk pořád prohluboval své poznání, pořád chtěl růst. Když je dost velká a má na to sílu, rozkvetne a pak kolem sebe neustále střílí malinká semínka, takže ve všech květináčích okolo ní rostou malé semenáčky. Jako by ze semínek víry kolem ní vyrůstaly nové rostlinky. To je přece to, co potřebuji pro svou slohovku. Hurá, mám zalito, mami, a jdu psát. Díky za inspiraci.“ Maminka se zasmála: „Doufám, že budeš mít slohovky každou chvíli, doma je pořád nějaká práce, tak to bys mohla mít spoustu inspirace, to by se mi také líbilo.“ Ale Alžběta se už zaujatě snažila zachytit svůj nápad, dokud jí nezmizí z hlavy.

Jarka Cýrusová

